

Ministru kabineta rīkojums Nr. 100

Rīgā 2018. gada 7. martā (prot. Nr. 14 32. §)

**Par Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskā
institūta - atvasinātas publiskas personas - "Dārzkopības
institūts" nolikuma apstiprināšanu**

Saskaņā ar Zinātniskās darbības likuma 21.⁵ panta pirmo daļu, pamatojoties uz Latvijas Lauksaimniecības universitātes Senāta 2016. gada 11. maija lēmumu Nr. 9-21 "Par LLU atvasinātas publiskas personas Dārzkopības institūts nolikumu", apstiprināt Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskā institūta - atvasinātas publiskas personas - "Dārzkopības institūts" nolikumu.

Ministru prezidents,
veselības ministra pienākumu izpildītājs *Māris Kučinskis*

Zemkopības ministra vietā -
satiksmes ministrs *Uldis Augulis*

PIEŅEMTS
Dārzkopības institūta
Zinātniskās padomes
2015. gada 21. decembra sēdē,
protokols Nr. 1

**Latvijas Lauksaimniecības universitātes zinātniskā institūta atvasinātas
publiskas personas "Dārzkopības institūts"
nolikums****I. Vispārīgie jautājumi**

1. Dārzkopības institūts (turpmāk - institūts) ir Latvijas Lauksaimniecības universitātes (turpmāk - LLU) pārraudzībā esoša atvasināta publiska persona - zinātnisks institūts, kas izveidots saskaņā ar Ministru kabineta 2015. gada 21. oktobra rīkojumu Nr. 640 "Par atvasinātu publisku personu "Valsts Priekuļu laukaugu selekcijas institūts", "Valsts Stendes graudaugu selekcijas institūts", "Latvijas Valsts agrārās ekonomikas institūts" un "Latvijas Valsts augļkopības institūts" reorganizāciju".

2. Institūta:

2.1. pilns nosaukums:

2.1.1. latviešu valodā - Dārzkopības institūts;

2.1.2. angļu valodā - *Institute of Horticulture*;

2.1.3. vācu valodā - *Institut für Gartenbau*;

2.1.4. franču valodā - *Institut d'Horticulture*;

2.1.5. krievu valodā - *Институт садоводства*;

2.2. nosaukuma saīsinājums:

2.2.1. latviešu valodā - DI;

2.2.2. angļu valodā - *LatHort*.

3. Institūta darbības virzieni ir zinātniskā darbība, fundamentālie pētījumi, rūpnieciskie pētījumi, eksperimentālās izstrādes, līdzdalība studiju un nozares profesionālās izglītības programmu īstenošanā, starpnozaru pētījumi un to inovatīvi pielietojumi, kā arī publiskie pakalpojumi dārzkopības un pārtikas zinātnēs. Institūts darbojas saskaņā ar savu ilgtspējīgu vidējā termiņa attīstības stratēģiju, savā darbībā ievērojot Zinātniskās darbības likumu, Augstskolu likumu, šo nolikumu, kā arī citus spēkā esošus normatīvos aktus, kas ir saistoši institūtam, īstenojot savus darbības virzienus un zinātnisko darbību.

4. Institūtam ir sava zīmogs, veidlapa, simbolika un konti Valsts kasē un kredītiestādēs.

5. Institūta juridiskā adrese ir Graudu iela 1, Ceriņi, Krimūnu pagasts, Dobeles novads, Latvijas Republika.

II. Institūta funkcijas

6. Institūta funkcijas ir:

6.1. veikt lietišķos un fundamentālos pētījumus dārzkopības un pārtikas jomā, izstrādāt konkurētspējīgas, vidi saudzējošas augļu, ogu un dārzeņu audzēšanas, uzglabāšanas un pārstrādes tehnoloģijas un izveidot Baltijas jūras reģionam piemērotas augļaugu šķirnes;

6.2. nodrošināt ekspertīzi dārzkopības nozares attīstības politikas izstrādei un zinātnisko pamatojumu tās īstenošanai;

6.3. nodrošināt Latvijas augļu koku, ogulāju, dārzeņu un ceriņu ģenētisko resursu aizsardzību un veicināt to ilgtspējīgu izmantošanu;

6.4. sadarboties ar zinātniskajām un izglītības institūcijām, veicināt zinātnes, profesionālās un akadēmiskās izglītības integrētu attīstību dārzkopības nozarē;

6.5. sadarboties ar Latvijas dārzkopības un pārtikas nozaru interešu grupām un komersantiem, veicināt zināšanu pārnēsi un inovāciju ieviešanu;

6.6. īstenot ar zinātnisko pētniecību tieši nesaistītu darbību atbilstoši darbības mērķim.

7. Lai īstenotu noteiktās funkcijas, institūts:

7.1. veic un koordinē pētījumus, kas saistīti ar augļu koku, ogulāju un dārzeņu ģenētisko daudzveidību, bioloģiju, ekonomiski pamatotām to audzēšanas, pavairošanas, uzglabāšanas un pārstrādes tehnoloģijām;

7.2. izveido un atlasa Baltijas jūras reģionam adaptētas šķirnes ar atbilstošu ekoloģisko plastiskumu, ražību, produkcijas kvalitāti, izturību pret slimībām un kaitēkļiem, kā arī nodrošina pirmsbāzes materiāla uzturēšanu;

7.3. izstrādā vai adaptē videi draudzīgas dārzaugu audzēšanas sistēmas, kas piemērotas Latvijas agroklimatiskajiem apstākļiem un atbilst šķirņu bioloģiskajām īpatnībām;

7.4. izstrādā komersantiem piemērotas dārzaugu pārstrādes tehnoloģijas un produktus, izvērtē to bioķīmisko sastāvu un pārbauda atšķirīgas uzglabāšanas tehnoloģijas augļu un dārzeņu lietošanas termiņa pagarināšanai;

7.5. ar zinātniskām metodēm iegūst jaunas zināšanas, sekmē dārzkopības un ar to saistīto bioloģijas, ķīmijas, vides, pārtikas zinātņu nozaru ilgtspējīgu attīstību un rada informatīvo bāzi lietišķajiem pētījumiem;

7.6. sadarbojas ar citu valstu zinātniekiem, zinātniskajām institūcijām, kā arī piedalās starptautiskos zinātniskos pētījumu projektos un programmās;

7.7. publicē pētnieciskos rezultātus un organizē zinātniskās konferences, seminārus un lekcijas;

7.8. uztur zināšanu kopumu, lai nodrošinātu zinātnisko ekspertīzi dārzkopības nozares attīstības politikas izstrādei valstī, Latvijas pozīcijas pamatošanai un Latvijas līdzdalībai ar dārzkopību saistītajās ES institūcijās, kā arī starptautiskajās organizācijās;

7.9. apzina, izvērtē un raksturo Latvijas augļu koku, ogulāju, dārzeņu un ceriņu ģenētiskos resursus, uztur un regulāri atjauno bāzes kolekcijas, veicina to izmantošanu selekcijā un jaunu produkcijas veidu izstrādē;

7.10. sadarbojoties ar zinātniskajām un izglītības institūcijām, veicina zinātnes, profesionālās un akadēmiskās izglītības integrētu attīstību dārzkopības nozarē;

7.11. sadarbojoties ar Latvijas dārzkopības un pārtikas nozaru interešu grupām un komersantiem, veicina zināšanu pāmesi un inovāciju ieviešanu;

7.12. uztur institūta un tā pamatlicēja P. Upīša piemiņas muzeju un attīsta vienu no Eiropas plašākajām ceriņu šķirņu kolekcijām, izmantojot ceriņu dārza estētisko potenciālu kultūras pasākumu organizēšanai;

7.13. popularizē un ievieš institūtā izveidotās dārzaugu un ceriņu šķīmes, kā arī izstrādātās inovatīvās dārzaugu pārstrādes tehnoloģijas, realizējot jaunus produktus un licences.

8. Institūts minētās funkcijas pilda atbilstoši vidējā termiņa un ilgtermiņa attīstības stratēģijai un ikgadējam darbības plānam un gadskārtējam budžetam.

9. Noteikto funkciju īstenošanā institūtam ir šādas tiesības:

9.1. atbilstoši institūta stratēģijai un finansējumam patstāvīgi izvēlēties zinātnisko pētījumu virzienus un metodes, bez īpaša pilnvarojuma pieņemt ar to īstenošanu saistītos lēmumus un uzņemties atbildību par darbības rezultātiem;

9.2. piedalīties Latvijas Republikas Zinātnes padomes, valsts pārvaldes un citu, tostarp starptautisko, institūciju rīkotos konkursos par zinātnisko pētījumu izpildi;

9.3. pieprasīt un saņemt no fiziskajām un juridiskajām personām institūta uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;

9.4. publicēt informatīvus materiālus un sniegt informāciju plašsaziņas līdzekļos par institūta kompetencē esošajiem jautājumiem;

9.5. pieaicināt ekspertus, kā arī veidot vienreizējas vai pastāvīgas darba grupas, lai pildītu ar institūta darbību saistītus uzdevumus;

9.6. saņemt samaksu par institūta piedāvātajiem pakalpojumiem un produktiem;

9.7. īstenot institūta kā dārzaugu šķirņu selekcionāra un patentu īpašnieka tiesības;

9.8. saņemt ziedojumus, dāvinājumus un ārvalstu finansiālo palīdzību;

9.9. sadarboties ar augstskolām, zinātniskām institūcijām, lauksaimniecības un citu nozaru speciālistiem, profesionāļu apvienībām, asociācijām, biedrībām, nodibinājumiem, ārvalstu un starptautiskajām institūcijām, kā arī nodrošināt savstarpēju informācijas apmaiņu institūta darbības jomā;

9.10. rīkot un piedalīties zinātniskās konferencēs, semināros,ursos, mācībās, izstādēs un cita veida pasākumos;

9.11. veikt saimniecisko darbību un lemt par dalību biedrībās, nodibinājumos un kapitālsabiedrībās atbilstoši institūta darbības mērķiem;

9.12. rīkoties ar savu mantu institūta stratēģijā iekļauto mērķu sasniegšanai;

9.13. slēgt darījumus, iegūt mantiskās un nemantiskās tiesības, uzņemties pienākumus, atbildēt un būt par atbildētāju tiesā, šķīrējtiesā;

9.14. iegādāties, nomāt un saņemt bezatlīdzības lietošanā savas darbības nodrošināšanai nepieciešamo mantu.

III. Institūta pārvalde un struktūra

10. Institūta pārvaldes un lēmēj institūcijas ir Zinātnieku pilnsapulce, Zinātniskā padome un institūta direktors.

11. Zinātnieku pilnsapulce sastāv no visiem institūta akadēmiskajos amatos ievēlētiem zinātniekiem. Zinātnieku pilnsapulce ir tiesīga lemt, ja tajā piedalās vismaz divas trešdaļas no kopējā lemttiesīgo institūta zinātnieku skaita. Lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti vai aizklāti balsojot.

12. Zinātnieku pilnsapulce:

12.1. nosaka Zinātniskās padomes skaitlisko sastāvu un ievēlē Zinātnisko padomi uz pieciem gadiem;

12.2. ierosina lemt par Institūta reorganizāciju vai likvidāciju.

13. Zinātniskā padome no Zinātniskās padomes locekļu vidus ievēlē Zinātniskās padomes priekšsēdētāju un priekšsēdētāja vietniekus. Institūta direktors nevar būt Zinātniskās padomes priekšsēdētājs.

14. Institūta Zinātniskās padomes priekšsēdētājs bez īpaša pilnvarojuma pārstāv institūtu jautājumos, kas saistīti ar institūta zinātnisko darbību vai darbību augstākās izglītības jomā.

15. Zinātniskās padomes sēdes protokolē sekretārs, ko amatā ievēlē Zinātniskā padome no Zinātniskās padomes locekļu vidus.

16. Zinātniskās padomes kompetencē ietilpst:

16.1. zinātniskās darbības galveno virzienu noteikšana, darba plānu un pārskatu apstiprināšana;

16.2. institūta gada budžeta apstiprināšana;

16.3. institūta nolikuma pieņemšana, vidējā un ilgtermiņa attīstības stratēģijas un ikgadējā darbības plāna apstiprināšana;

16.4. institūta direktora un Zinātniskās padomes locekļu ieteiktās institūta struktūras un tās izmaiņu apstiprināšana;

16.5. institūta iekšējo normatīvo aktu par zinātnisko darbību apstiprināšana, arī institūta nolikuma par institūta direktora vēlēšanām apstiprināšana;

16.6. institūta direktora ievēlēšana un atbrīvošana no amata pirms pilnvaru beigām;

16.7. institūta nodaļu vadītāju apstiprināšana;

16.8. zinātnisko asistentu, pētnieku un vadošo pētnieku ievēlēšana, kā arī jautājuma ierosināšana to atcelšanai no amata pirms pilnvaru beigām;

16.9. institūta pārstāvju izvirzīšana darbam LLU Senātā, promociju padomēs, konsultatīvajās padomēs un citās institūcijās un organizācijās;

16.10. iestāžu izveidošana un kapitālsabiedrību dibināšana, reorganizēšana un likvidēšana un lemšana par dalību biedrībās, nodibinājumos un kapitālsabiedrībās;

16.11. citu ar institūta zinātnisko darbību saistīto jautājumu risināšana.

17. Zinātniskās padomes sēdes notiek ne retāk kā sešas reizes gadā. Ārkārtas Zinātniskās padomes sēdes sasauc pēc tās priekšsēdētāja, institūta direktora vai vismaz trešdaļas Zinātniskās padomes locekļu ierosinājuma.

18. Zinātniskā padome ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vismaz puse Zinātniskās padomes locekļu. Lēmumus pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, atklāti vai aizklāti balsojot. Ja balsu sadalījums ir vienāds, izšķirošais ir Zinātniskās padomes priekšsēdētāja balsojums.

19. Institūta struktūru veido zinātniskās nodaļas. Lēmumu par struktūrvienību dibināšanu, reorganizāciju un likvidāciju pieņem Zinātniskā padome pēc institūta direktora, Zinātniskās padomes locekļu vai zinātnieku pilnsapulces priekšlikuma.

20. Institūta direktors ir augstākā pārvaldes amatpersona, kas īsteno institūta vispārējo administratīvo vadību un bez īpaša pilnvarojuma pārstāv institūtu.

21. Uz institūta direktora amatu tiek izsludināts atklāts konkurss oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un pēc Zinātniskās padomes ieteikuma arī citos izdevumos.

22. Institūta direktoru amatā ievēlē Zinātniskā padome uz pieciem gadiem un ne vairāk kā divas reizes pēc kārtas. Darba līgumu ar institūta direktoru slēdz Zinātniskās padomes priekšsēdētājs.

23. Ja institūta direktors netiek apstiprināts vai ievēlēts, institūts divu mēnešu laikā atkārtoti rīko institūta direktora vēlēšanas. Līdz atkārtotajās vēlēšanās ievēlētā institūta direktora apstiprināšanai Zinātniskā padome ieceļ institūta direktora pienākumu izpildītāju.

24. Institūta direktora kompetencē ietilpst:

24.1. nodrošināt institūta administratīvo, organizatorisko un materiāltehnisko vadību;

24.2. nodrošināt institūta darbības atbilstību normatīvo aktu un šī nolikuma prasībām;

24.3. pārvaldīt institūta finanšu līdzekļus un institūta īpašumā nodoto valsts mantas daļu, kā arī uzņemt atbildību par tās efektīvu un lietderīgu izmantošanu;

24.4. vadīt institūta vidējā termiņa darbības un ilgtermiņa attīstības stratēģijas, ikgadējā darbības plāna un gada budžeta izstrādi un iesniegt tos apstiprināšanai Zinātniskajā padomē;

24.5. nodrošināt institūta iekļaušanu un informācijas atjaunošanu par institūtu Zinātnisko institūciju reģistrā;

24.6. sagatavot informāciju valsts budžeta finansējuma pieprasījumam zinātniskās darbības nodrošināšanai (bāzes finansējums, investīcijas u.c.);

24.7. slēgt darba līgumus ar institūta darbiniekiem, noteikt to atalgojumu no institūta budžeta līdzekļiem un veicināt institūta personāla attīstību;

24.8. pēc Zinātniskās padomes ierosinājuma atcelt no amata zinātniskos asistentus, pētniekus un vadošos pētniekus pirms to pilnvaru beigām;

24.9. bez īpaša pilnvarojuma pārstāvēt institūtu LLU, valsts un pašvaldību iestādēs, tiesās un nevalstiskās organizācijās, kā arī uzturēt attiecības ar juridiskajām un fiziskajām personām;

24.10. institūta vārdā slēgt darījumus, izdot pilnvaras un institūta personālam saistošus rīkojumus;

24.11. sagatavot priekšlikumus par izmaiņām institūta struktūrā un iesniegt tos apstiprināšanai Zinātniskajā padomē.

24.12. izdot administratīvos aktus un iekšējos normatīvos aktus.

25. Institūta direktoram var būt vietnieki. Institūta direktora vietnieku skaitu un to amata nosaukumus nosaka institūta direktors, saskaņojot ar Zinātnisko padomi. Vietniekus darbā pieņem institūta direktors, saskaņojot ar Zinātnisko padomi.

26. Institūta direktors nav tiesīgs pieņemt lēmumus, kas ietver zinātnisko pētījumu izvērtējumu.

IV. Institūta darbības tiesiskuma nodrošināšana pārraudzība

27. Par institūta darbības tiesiskumu ir atbildīga institūta Zinātniskā padome un direktors.

28. Direktora izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību var apstrīdēt LLU rektoram. LLU rektora pieņemto lēmumu var pārsūdzēt Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

29. Institūta darbības pārraudzība notiek LLU normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, ievērojot Zinātniskās darbības likuma un Valsts pārvaldes iekārtas likuma normas.

30. Institūta audits notiek atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām iekšējā audita jomā.

31. LLU savu pienākumu veikšanai ir tiesīga pieprasīt un saņemt informāciju par institūta darbību.

32. Institūts sagatavo, iesniedz un publicē gada publisko pārskatu.

V. Institūta konsultatīvās padomes

33. Lai koordinētu institūta mērķu īstenošanu valsts, reģionālā un vietējā līmenī, kā arī lai saskaņotu institūta, lauksaimniecības nozares, izglītības un zinātnes iestāžu un sabiedrības intereses dārzkopības nozares attīstības politikas izstrādē un īstenošanā, tiek izveidota institūta Nacionālā konsultatīvā padome.

34. Institūta Zinātniskā padome apstiprina institūta Nacionālās konsultatīvās padomes nolikumu un personālsastāvu uz pieciem gadiem.

35. Institūts darbam konsultatīvajā padomē uzaicina deleģēt pa vienam pārstāvim no šādām iestādēm:

35.1. Zemkopības ministrijas;

35.2. Latvijas Zinātņu akadēmijas;

35.3. Latvijas augļkopju asociācijas;

35.4. Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas;

35.5. Latvijas bioloģiskās lauksaimniecības asociācijas;

35.6. biedrības "Latvijas Dārznieks";

35.7. Latvijas Stādaudzētāju biedrības;

35.8. Latvijas Lauksaimniecības universitātes;

35.9. Latvijas Universitātes;

35.10. Latvijas Augu aizsardzības pētniecības centra;

35.11. Ģenētisko resursu centra;

35.12. Dobeles novada pašvaldības;

35.13. Pūres un Jaunsātu pagastu pārvaldes.

36. Institūta Nacionālā konsultatīvā padome darbojas saskaņā ar savu nolikumu.

37. Institūta mērķu īstenošanas koordinēšanai starptautiskā līmenī ir izveidota Starptautiskā zinātniskā konsultatīvā padome, kurā iekļauti triju valstu līdzīga darbības veida zinātnisko institūciju pārstāvi.

VI. Institūta personāls, materiālie un finanšu resursi

38. Institūta personālu veido akadēmiskais personāls, zinātniski tehniskais personāls un zinātni apkalpojošais personāls. Personas institūta akadēmiskajos amatos (zinātniskais asistents, pētnieks, vadošais pētnieks) ievēlē Zinātniskā padome atklātā konkursā, pamatojoties uz institūta akadēmiskā personāla vēlēšanu nolikumu.

39. Institūta finanšu līdzekļus veido:

39.1. valsts budžeta līdzekļi;

39.2. institūta ieņēmumi par projektu, programmu un noslēgto līgumu izpildi;

39.3. institūta ieņēmumi par sniegtajiem maksas pakalpojumiem un zinātnisko pētījumu un saimnieciskās darbības rezultātā iegūtās produkcijas realizāciju;

39.4. ieņēmumi no institūta īpašumu iznomāšanas un apsaimniekošanas;

39.5. ziedojumi un dāvinājumi, kā arī citi īpašiem mērķiem paredzēti ieņēmumi.

40. Institūta mantu veido institūta intelektuālais īpašums, kā arī institūta pārņemtā, iegūtā un tā valdījumā nodotā kustamā un nekustamā manta.

41. Institūts savu mantu un finanšu līdzekļus izmanto darbības un attīstības nodrošināšanai saskaņā ar finanšu vadības kārtību, kas nodrošina institūta finanšu ieņēmumu un izdevumu sabalansētību, kā arī Zinātniskās darbības likumā noteiktās institūta zinātnieku tiesības un pienākumus.

42. Institūts ir tiesīgs ņemt aizdevumus un uzņemties saistības.